

Oversigt over de centrale OK-forhandlingsborde på det offentlige arbejdsmarked

FAKTA

Nana Wesley Hansen og Frida Lilli S. Nørkjær

Forhandlingerne om løn og arbejdsvilkår foregår i den offentlige sektor både ved centrale forhandlingsborde og ved organisationsforhandlinger. I dette fakta-ark er der fokus på de centrale forhandlingsborde, hvor de centrale arbejdsgivere på det offentlige arbejdsmarked og lønmodtagernes forhandlingsfællesskaber mødes.

Ved de centrale forhandlingsborde forhandles generelle spørgsmål samlet for alle offentligt ansatte fra top til bund i lønsystemet. Der er tale om tre hovedområder: Stat, kommuner og regioner. De følgende sider er en oversigt over forhandlere og organisationer på de tre områder.

Statens område

Hovedforhandlerne

CFU, Forhandlingsudvalget	Skatteministeriet/Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
Rita Bundgaard (formand), Formand for OAO-S, Formand for HK Stat	Morten Bødskov, Skatteminister
Lars Qvistgaard (næstformand), Formand for Akademikerne	Jens Brøchner, Departementschef i Skatteministeriet
Gordon Ørskov Madsen, Formand for LC	Signe Friberg Nielsen, Direktør i Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
Jesper Korsgaard Hansen, Formand for CO10, Formand for Centralforeningen for Stampersonel, CS	Tina Feldt Jessing, kontorchef
Hanne Gram, Næstformand for OAO-S, Forhandlingssekretær i 3F	Mark Olsen, kontorchef
	Lone Bekker Henriksen, kontorchef
	Jesper Schaumburg-Müller, kontorchef

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg

På det statslige område er samarbejdet opbygget med grundlag i centralorganisationerne i det gamle tjenestemandssystem, heraf navnet CFU. Men med inddragelsen af de overenskomstansatte er det fælles forhandlingskartel fundamentalt forandret.

Table 1: CFU's medlemstal fordelt på centralorganisationer

	Antal medlemmer	Antal medlemmer i %
OAO (statslig forhandlingsområde)	45.193	40,5
Akademikerne	12.056	10,8
SKAF	54.398	48,7
I alt CFU pr. 1. januar 2020	111.647	100

Kilde: Medlemstal angivet på CFU's hjemmeside (<https://cfu-net.dk/om-os/medlemmer>)

OAO: Offentlige Ansattes Organisationer er en sammenslutning lavet forud for overenskomstforhandlingerne i 2008 mellem StK og DKK – de to tidligere forhandlingskarteller for fortrinsvis LO-organisationer (nu FH). OAO samler omkring 23 medlemsforbund. I tabellen er her alene medtaget medlemmerne fra OAO's statslige forhandlingsområde. Med OAO blev skabt et fælles tværgående sekretariat, med henblik på at styrke koordinationen mellem de tidligere LO-grupper på det statslige og kommunale/regionale område. OAO

har plads i CFU på det statslige område og er en valggruppe i Forhandlingsfællesskabet på det kommunale/regionale område. Læs mere om Forhandlingsfællesskabet nedenfor.

Akademikerne: Akademikerne (tidligere AC) er både hovedorganisation og forhandlingsfællesskab for organisationer med akademisk uddannede medlemmer samt visse andre faggrupper. Akademikerne har 28 medlemsorganisationer pr. 1. januar 2020, hvor Jordemoderforeningen, Danske Fysioterapeuter og Ergoterapeutforeningen tilsluttede sig både hovedorganisationen og forhandlingsfællesskabet. En stor del af Akademikernes medlemmer er offentligt ansatte. Formelt set er de alene tilsluttet CFU med sine tjenestemandsansatte medlemmer (dvs. 12.056), men reelt fastsættes de generelle vilkår også for de overenskomstansatte. Det samlede antal statsansatte akademikere ligger således på ca. 71.000. Akademikerne udgør også en valggruppe i Forhandlingsfællesskabet på det kommunale og regionale område.

SKAF – Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab blev etableret i 2002 og er et forhandlingsfællesskab mellem Lærernes Centralorganisation (LC) og Centralorganisationen af 2010 (CO10). Begge disse organisationer er paraplyorganisationer for en række faggrupper og var tidligere knyttet til hovedorganisationen FTF. I dag er de hovedorganisationsmæssigt tilknyttet det nye FH.

Lærernes Centralorganisation samler seks fagforbund på det pædagogiske område. Danmarks Lærerforening er langt det største medlem af LC, herudover er der flere mindre forbund; blandt andet Uddannelsesforbundet (med medlemmer inden for arbejdsmarkedsuddannelserne mm.) og Frie Skolers Lærerforening. Da langt de fleste medlemmer af LC er ansat på det kommunale arbejdsmarked, er der en mindre gruppe på cirka 17.700 medlemmer, som repræsenteres gennem SKAF i de statslige forhandlinger.

CO10 blev dannet januar 2010, hvor Statstjenestemændenes Centralorganisation II (CO II) og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC) fusionerede. Politiforbundet er det største medlemsforbund, herefter følger Centralforeningen for Stampersonel og Dansk Told og Skatteforbund. De tre forbund dækker over 60 pct. af de i alt cirka 36.500 medlemmer.

Historik på statens område

Det statslige aftaleområde er igennem en årrække blevet formindsket. Det er bl.a. sket gennem en proces, hvor tidligere etater blev omdannet til statslige selskaber og derefter siden privatiseret. På den måde er hele teleområdet og postvæsenet eksempelvis forsvundet fra det statslige aftaleområde. Med kommunalreformen per 1. januar 2007 blev udviklingen vendt, idet undervisningsområderne under de tidligere amter med gymnasieskolen i spidsen blev en del af det statslige område. Udviklingen i antallet af ansatte i staten har medført en væsentlig forskydning mellem centralorganisationerne. Det tidligere

LO-område (StK/OAO) er blevet stærkt reduceret, mens AC-området (Akademikerne) er gået tilsvarende frem. Centralorganisationerne for fortrinsvis de tidligere FTF-organisationer (CO10 og LC, der er samlet i SKAF) har nogenlunde holdt skansen medlemsmæssigt set.

Tabel 2: Det statslige aftalesystem fordelt på hovedgrupper 1996-2020 opgjort i årsværk og procent

Område	1996	2005	2007	2010	2012	2014	2017	2020	Ændring i årsværk 1996-2020
OAO-S	92.904 (50%)	58.511 (37%)	59.784 (34%)	60.360 (32%)	56.166 (30%)	53.202 (29%)	51.579 (28%)	48.827 (26%)	-44.077 (-47%)
SKAF (CO10+LC)	53.534 (29%)	52.301 (33%)	55.998 (32%)	57.693 (31%)	58.002 (32%)	56.323 (31%)	54.760 (30%)	55.172 (30%)	1.638 (3%)
Akademikerne	36.046 (19%)	43.484 (28%)	55.505 (32%)	64.259 (35%)	62.000 (34%)	71.973 (39%)	74.349 (41%)	79.753 (43%)	43.707 (121%)
Andre	4.315 (2%)	2.970 (2%)	2.874 (2%)	3.929 (2%)	7.682 (4%)	2.664 (1%)	2.432 (1%)	2.494 (1%)	-1.821 (-42%)
Total	186.169 (100%)	157.265 (100%)	174.161 (100%)	186.241 (100%)	183.850 (100%)	184.163 (100%)	183.120 (100%)	186.245 (100%)	76 (0%)

Kilde: Tallene er venligst oplyst af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen. Den store stigning fra 2012-2017 i Akademikerne skyldes bl.a., at ingeniørerne er tilbage i Akademikerne, og den efterfølgende stigning frem til 2020 kan bl.a. forklares med, at Ergoterapeuterne, Danske Fysioterapeuter og Jordemoderforeningen har tilsluttet sig Akademikerne. Det bemærkes generelt, at opgørelser på tværs af større strukturelle omlægninger, herunder f.eks. Strukturreformen i 2007, markant vil påvirke opgørelsen af udviklingen mellem årene.

Det kommunale område

Forhandlingsfællesskabet fra 2014 repræsenterer samlet 565.006 kommunalt og regionalt ansatte. I alt består fællesskabet af 51 forskellige medlemsorganisationer fra de to hovedorganisationer, FH og Akademikerne, samt herudover Ledernes Hovedorganisation og enkelte organisationer, som af forskellige årsager har valgt at stå uden for hovedorganisationerne. Forhandlingsfællesskabet har som hovedformål at repræsentere deres medlemmer og forhandle generelle løn- og ansættelsesvilkår.

Tidligere var organisationerne samlet i to forhandlingskarteller – henholdsvis KTO og Sundhedskartellet. Sidstnævnte brød forud for overenskomstforhandlingerne i 2005 ud af det samlede fællesskab. KTO og Sundhedskartellet forhandlede således med Kommunernes Landsforening (KL) frem til og med OK13. Sundhedskartellet indgår i dag i Forhandlingsfællesskabet, men består som selvstændigt fællesskab. Sundhedskartellet blev oprindeligt dannet september 1997 mellem 11

organisationer inden for sundheds- og socialsektoren med sygehusene som hovedområde. I dag er de otte medlemsorganisationer, da Ergoterapeutforeningen, Danske Fysioterapeuter samt Jordemoderforeningen pr. 1. januar 2020 valgte at forhandle gennem Akademikernes forhandlingsfællesskab frem for i SHK. De otte medlemsorganisationer i Sundhedskartellet organiserer først og fremmest offentligt ansatte med mellemlang uddannelse som fx sygeplejersker og tandplejere. Af de ca. 91.000 medlemmer udgør den største organisation Dansk Sygeplejeråd ca. 66.000, eller omkring to tredjedele, af det samlede medlemstal. Hovedorganisationsmæssigt er medlemsorganisationerne i Sundhedskartellet tilknyttet FH.

Tabel 3: Forhandlingsfællesskabets medlemstal fordelt på valggrupper

Hoved-organisation	Valg-gruppe	Medlems-organisationer	Medlemmer	Medlemmer i %
FH	I (OAO)	11	134.491	23,8
FH	II (FOA mfl.)	1	165.698	29,3
FH	III (FK-K)	11	111.847	19,8
FH	IV (SHK)	5	72.935	12,9
AC	V (AC)	20	71.660	12,7
LH m.fl.	Øvrige	3	8.375	1,5
Total		51	565.006	100

Kilde: Medlemstal angivet på Forhandlingsfællesskabets hjemmeside (<http://www.forhandlingsfaellesskabet.dk/om-forhandlingsfaellesskabet/medlemsorganisationer.aspx>)

Forhandlingsfællesskabet forhandler både med KL, som repræsenterer de 98 kommuner, og med RLTN, som repræsenterer Danske Regioner, der er hovedorganisation for de fem danske regioner (læs mere om RLTN nedenfor).

Hovedforhandlerne

Forhandlingsfællesskabet

Mona Striib, FOA
(forhandlingsleder)
Benny Andersen, SL
Lydia Callesen, 3F
Lene Roed, HK/Kommunal
Thomas Enghausen, FOA
Elisa Rimpler, BUPL
Gordon Ørskov Madsen, LC
Grete Christensen, DSR
Ghita Parry, Kost- og
Ernæringsforbundet
Lars Qvistgaard, Akademikerne
Sara Gundelach Vergo, Djøf

KL

Michael Ziegler, Formand for KL's
Løn- og Personaleudvalg og
Borgmester i Høje Tåstrup
Steen Christiansen, Næstformand
KL's Løn- og Personaleudvalg og
Borgmester i Albertslund
Kristian Heunicke, Direktør
Louise Koldby Dalager, Kontorchef
Charlotte Hougaard Clifford,
Kontorchef
Pernille Christensen, Juridisk chef

Det regionale område

Dannelsen af ovenfor nævnte Forhandlingsfællesskab har også stor betydning på det regionale område. Ved OK11 og OK13 forhandlede FOA, Akademikerne, SHK og det tidligere KTO således separat, men parallelt med arbejdsgiverne. Ved OK15 og OK18 forhandlede Forhandlingsfællesskabet på vegne af alle de her nævnte parter. Det samme vil ske ved OK21.

Den forhandlende arbejdsgiverpart er RLTN – Det Regionale Lønnings- og Takstnævn. RLTN er et koordinerende organ nedsat til at varetage det regionale aftaleområde efter kommunalreformen. RLTN er karakteriseret ved, at den statslige repræsentation i nævnet har vetoret. RLTN har således ni medlemmer, hvoraf de fem er valgt i hver sin region, herudover indstiller KL 2 medlemmer, mens Finansministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet hver udpeger ét medlem. For finansministeriet er det ved OK21 direktøren for Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, der hører under Skatteministeriet. RLTN fastsætter mandat, varetager forhandlingerne og godkender aftaler, mens Danske Regioner leverer sekretariatsfunktionen til nævnet.

Hovedforhandlerne

Forhandlingsfællesskabet	RLTN
Grete Christensen, DSR	Anders Kühnau, Formand for RLTN
Benny Andersen, SL	Bo Libergren, Næstformand for RLTN
Lydia Callesen, 3F	
Lene Roed, HK/Kommunal	Rikke Margrethe Friis, Forhandlingsdirektør
Mona Striib, FOA	
Torben Klitmøller Hollmann, FOA	Ole Lund Jensen, Kontorchef
Gordon Ørskov Madsen, LC	
Dorthe Boe Danbjørg, DSR	
Martina Jürs, Dbio	
Ghita Parry, Kost- og Ernæringsforbundet	
Lars Qvistgaard, Akademikerne	
Tina Nør Langager, Ergoterapeutforeningen	
Helga Schultz, YL	

Tabel 4: Det kommunale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
OAOK	97.725	23,9 %
FK-K	110.886	27,1 %
AC	36.291	8,9 %
SHK	21.315	5,2 %
FOA	141.841	34,7 %
Andre	765	0,2 %
FF total med KL	408.823	100 %

Kilde: SBG21-tal hentet februar 2021 på www.krl.dk/#/sbg/tables. Baseret på data for maj 2020.

Tabel 5: Det regionale aftalesystem: Antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på hovedområder:

Forhandlingsområde	Antal	Relativ andel
OAOK	25.919	20,9 %
FK-K	535	0,4%
AC	32.589	26,3%
SHK	47.337	38,2%
FOA	16.983	13,7%
Andre	594	0,5%
FF total med RLTN	123.958	100 %

Kilde: SBG21-tal hentet februar 2021 på www.krl.dk/#/sbg/tables. Baseret på data for maj 2020

FAOS
01.02.2021